

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálvalan átvéve:
 Egész évre... 18 kor.
 Negyedévre... 4.
 Melyben háshoz kordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5.
 Vlakre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 hónap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3

Amennyiben bárki a kiadónálvalan
 vagy megvásárolja nem vállalja.

Előzetesek és hirdetések:
 kiadónálvalan intézendők

Egyes szám ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 27.

A szerb kereskedelmi szerződés.

(K. Ö.) A külfölddel kötött kereskedelmi szerződések közül a magyar mezőgazdaságra nézve a legsérelmesebb az Olaszországgal és a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződések.

Olaszország a borvámklauzula birtokában lehetlenné teszi bortermelésünk reutabilitását és fejlesztését. Szerbia pedig a határforgalmi kedvezmények birtokában és a mostani rendszer mellett buzatermelésünk és állattenyésztésünk jövedelmezőségét teszi kockára.

Az olasz borvámklauzulát illetőleg bírjuk a kormány ígérését, hogy az mint ilyen az Olaszországgal kötendő új kereskedelmi szerződésben nem fog szerepelni.

A N. Fr. Presse karácsonyi cikke szerint Goluchovszky az olasz borvám ügyében újabb akadályt gördített a kormánynak, de szeretjük hinni, hogy a klauzulát sem kontingentálással, sem egyébbel nem fogják leplezetten helyettesíteni.

A mily őszinteséggel nyilatkozott a kormány arra nézve, hogy az olasz kereskedelmi szerződést az év végeig fel fogja mondani, épp oly őszinteséggel kellene az országot a szerb kereskedelmi szerződést illetőleg tájékoztatni.

A közvélemény, mely Tolnavármegye ismeretes állásfoglalása nyomán keletkezett, hangosan követeli a Szerbiával

kötött kereskedelmi szerződés felmondását.

És jogosan. Nincs okunk, sem politikai, sem közgazdasági szempontból, mely ennek a ránk nézve sérelmes szerződésnek fentartására készletne. Az 1893. XX. t. cikk megadta Szerbiának a határforgalmi kedvezményeket. Ez azt jelentette, hogy Szerbia a szomszédos vármegyéből (kerületekből) ugyancsak a szomszédos vármegyékbe vámkedvezmény nélkül viheti be gabonáját és szarvasmarháját.

Igen ám. Csakhogy kisült, hogy Szerbia semmiképp sem tiszteli a szerződéseket. Nemcsak a határkerületekből, hanem egész Szerbiából hozta be hozzánk vámkedvezmény nélkül terményeit és állatait. Politikai érdekből mi ezt tűrtük és még arról a jogunkról is lemondtunk, hogy állatait nyolcz napon át a határon megfigyelés alá vettük volna, mi által gátat emeltünk volna a különféle állatbetegségek behurczolásának.

Szerbia idővel vérszemet kapott. Nemcsak a saját gabonáját, hanem az összes Balkán államokból importálta határforgalmi kedvezmény nélkül a gabonát és az állatokat, nemcsak a határos vármegyékbe, hanem Budapestre, Bécsbe, szóval bárhova a közös vámterületre. Ez kijátszása a kereskedelmi szerződésnek, megcsontítása a vámjövédéknek és azonfelül örökös veszélyeztetése állatállományunknak. A Szerbiából behurczolt állati betegségek nehezítették meg kivitelnünket Ausztriába és tették lehetlenné Németországba.

Politikai okból nincs érdekünkben

Szerbiát kedvezményezni. Szerbia Oroszország karjaiba vetette magát és balkán politikánknek nemcsak, hogy előmozdítója nem lesz, hanem mindenben velünk szembe helyezkedett, mert az orosz érdekeknek állott szolgálatába, — saját államiságának veszélyeztetésével.

Közgazdasági érdekből sem kedvezményezhetjük Szerbiát. A fenebb mondotokon kívül elég, ha utalunk arra, hogy kereskedelmi mérlegünk Szerbiával szemben — leszámítva az 1893. évet — állandóan passzív. A tíz évi passzivum 126—154 millió koronára rug. Ezt az aktivumot Szerbia a határforgalmi kedvezmények köszöni, melyet önzően, megszegve a kereskedelmi szerződés betűjét és szándékát, kizsákmányolt.

A németországi események is sürgősen követelik a szerb kereskedelmi szerződés felmondását. Az öngyilkossággal volna egyértelmű, ha Szerbiával és a Kelettel szemben a most érvényben levő vámpolitikát folytatnók, mikor Németország horribilis agrárvámokkal védekezik ellenünk. Ugyanoly magas agrárvámokkal kell védekeznünk Szerbiával és a Kelettel szemben.

Az aradi püspöki szék betöltése.

Nagyszombatból jelentik, hogy *Meliano* János érsek metropolita hivatslos lapja mai számában közli a királyi kéziratot, amelyben Mangra választását megsemmisítette és elrendeli az új választást. A miniszter leiratának átvétele után az érsek azonnal intézkedett az új választási határidő kitűzése iránt. *Meliano*

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Mikor az öreg király beteg

Irta: **Bodnár Gáspár.**

A magyar nép minden időben szerette királyát, ha benne igaz atyját ismerte fel. Ugy tekintette a nemzetet, mint egy nagy családot, melynek élén a családó, a király áll. Érezte és érzi, hogy ennek a nemzetes lánknak feje, milliók és milliók gondját, örömét és búbanát hordozza. Azért, ha a király szenved, ha a király örül, milliók és milliók osztozkodnak az ő szíve érzelmeiben.

Most is, hogy hire futott, hogy a mi öreg királyunk gyengéledik, beteg... hány és hány tűzhelyen nyilvánul meg a nép gyöngédsége, szerető gondosága. Így csakis a magyar nép érezhet, gondolkozhatik, annyi bizonyos.

tt ülnek a kandalló mellett a falusi, bogárbátu kis házban. Eskolás Peti újságot olvas. Eppog, a mi ma estendére érkezett a faluba. Körülveszi a nagyanyó, az édes, a gyerekek mind. Mikor a gazda is elvégzi limlomolását az udvaron, ő is bójón és azonképen hallgatja a fiu olvasását.

— De hallottad-e, János, szól a nagyanyó. Az öreg király beteg.

— Nem hallottam én, anyó!

— No János, olvasd el csak még egyszer, hogy apád urad is hallhassa.

Es olvassák. Hogy a jó öreg király betegeskedik. Hogy reumája van. Nagy fájdalmat okoz neki a keresztcsontja, mely kegyetlenül nyugtalanítja még éjszaka is.

— Szegény, jó öreg király, mondogatják mindannyian.

— Mer' hát nem is tud magára vigyázni. Iszen ena mai gyermek már ő felsége, forog a nyelve az öreg anyóknak. Ilyen korban is úgy ül a lovat, mint egy fiatal magyar huszár.

— Az is ő felsége, vágta közbe tüzes szemekkel Eskolás Peti.

— Nem lesz a jó királynak semmi baja, szólott komolyan a gazd. Olyan híres doktorokat hívatnak, a kik csak megtapogatják ő felségét és már is meggyógyul.

— Mit? Híres orvosok, pattog az öreg anyóka. Majd mit adok én azokra a híres orvosokra. Szemző Es'ván uram is éppog ilyen betegségben nyavalygott. Módja vót hozzá, hát b'járta a félvilág doktorait. Kü dötték fűrödőről fűrödőre. A kegyetlen réma csak nevette őket. Már-már azt hitte la Szemző gazd'uram, hogy el kell vándorolai ez árayékvilágbul. Akkor aztán gyűtt hozzám.

Itt nagyot sóhajtott az öreg nanó, kit a faluban mindközönségesen csak Sári néninek hittanak. Kevés szünet után így folytatta:

— Mert eszébe kellett jutni, hogy hát bizony, mégis csak Sári gyógyította meg az öreg birót, meg apátokat is. Nekik is a keresztcsontjuk fájt. Gonosz rémájuk volt. Még a szép szülénktől örököltük mi azt az áldott,

SZABO és HAJNAL

==== fűszer-, bor-, csemege- és vadkereskedése ====

Nagyvárad, Fő-utca. (Dr. Grósz-ház)

==== Városi és vidéki telefon 251. sz. ====

Mindennemű ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki víz füraktára Bihar-, Békés- és Szilágymegyék részére. — Ajánlja kitűnő mezőtelegdi saját termésű körözsvölgyi asztali BORAIT, bárhova a városban házhoz szállítva, literes üvegekben. Feh r asztali 6-bor literje 72 fill., Schiller-bor 72 fill., körözsvölgyi 6-bor literje 88 fill., új bor literje 64 fill., a kik azonban a v. fogy. hivattal az adóra kiegyeztek lit-kint 20 f.-rel olcsóbban kapják. Mindennemű friss delgyümölcsök, hazai nemes fajalmák, kórték, frís; szőlők, legjutányosabb árban. — Vidé i megrendelések azonnal teljesítetnek. Hídeg FELVÁGOTTAK, különféle HALAK és SAJTNEMŰEK legolcsóbb beszerzési helye.

felhívta az aradi és nagyváradi konsztoriumokat, hogy az új választási terminus meghatározása dolgában terjeszszék fel indokolt véleményeiket s esetleges észrevételeiket. A választás előreláthatólag január 22-én lesz.

A kiegyezés.

Az »Information« legutóbb a következőket írja: A kiegyezés dolgában, bármily ellentmondók is a hírek, még egyszer nyomatékosan konstatáljuk, hogy ismét sikerül néhány vitás pontot kiegyenlíteni és hogy most inkább a helyzet tisztulásáról lehet beszélni, mint az ellenkezőjéről. A még meglevő differenciák túlnyomóan állampénzügyi téren vannak, de meg kell jegyeznünk, hogy a régi közös állam adósság konverziója ez idő szerint nem aktuális. Az, hogy a sajtó most vasuti kérdéseket is fölvet, bizonyos mértékig helyén való is, de az államosítás kérdését (eltekintve a délivasut államosításától, amely aktuális) osztrák részről kell majd megoldani, még pedig teljesen függetlenül a kiegyezéstől. Itt nem fogjuk megengedni, hogy az államosítások kérdését is belevonják a kiegyezéssel összefüggő kérdések örvényébe. Széll Kálmán valószínűleg a hét végén ismét Bécsbe érkezik és a tárgyalások valószínűleg be fognak fejeződni akkorra, amikor a két parlament megint összeül.

A venezuelai kérdés.

Roosevelt elnök elfogadta a választott bírói tisztelet a venezuelai kérdésben. Az elnök hamarosan meg akarja hozni az ítéletet, minthogy a blokádnak az új megvizsgálásának tartama alatt is fennállt. Már pedig ez a blokádnak jelentékeny kárt okoz az Egyesült-Államok kereskedelmének is. Ezalatt a Venezuela ellen eljáró hatalmak flottája sorra elfogja a venezuelai hajókat. A politikai világban máris kérdezik, hogy miért nem fordultak a hatalmak a hágai békebirósághoz, sőt Destvarnelles francia képviselő ilyen értelemben kérdést is fog intézni Delessé külügyminiszterhez. Sőt egy venezuelai távirat azt is jelenti, hogy Castro elnök is kész volna a hágai békebiróságot elfogadni, ha a blokádot

megszüntetik és visszaadják az elkobzott hajókat. Annyi bizonyos, hogy a nemzetközi konfliktusok alkalmával eddig nem igen vették igénybe a hágai békebiróságot és szívesebben fordulnak egyes államfők döntéséhez.

A villamos mű kezelése.

— Bizottsági tárgyalás. —

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a villamos műre vonatkozó szabályrendelet-tervezetnek az első 7 és a 9. §-ait tárgyalta le és a többit visszaadta előzetes tárgyalás végeit a jog-és pénzügyi szakbizottságnak.

Tegnap tárgyalta a még el nem fogadott szakaszokat az együttes bizottság, Rimler Károly polgármester elnöklété alatt, a melyen jelen voltak: Bordó Ferenc, Komlóssy József, Mihelyi Adolf, Kőszeghy József, Hegdüs Géza, Kugler Alfréd, Kaczián Károly, Beczkay Lajos, dr. Sarkadi Lajos, Reismann Jakab, dr. Kurländer Ede, Hlatky Endre, Mezey Mihály, Dery János, dr. Moskovits József, Balogh Dóme.

A 9. §-t vették tárgyalás alá. Első sorban a villamostelep személyzetének fizetését tárgyalták.

Hosszasabban vitatkoztak az igazgató állása felett. Reisman Jakab két részre akarja osztani az igazgatást. Egy technikai és egy kereskedelmi ügyvezetőt alkalmazzanak.

Mihelyi Adolf még székfőnököt és egy gyakornok alkalmazását is szükségesnek látja.

Dr. Sarkadi Lajos indítványozta, hogy a könyvvezetőnek kereskedelmi ügyvezető címet adjanak.

Kőszeghy főmérnök nem tartja szükségesnek, hogy a kereskedelmi részt nagyon kidomborítsák. Az igazgató vállairól ne vegyék le a felelősséget még a kereskedelmi részt illetőleg sem. A könyvvezető helyettesíti az igazgatót. Ezért hagyják meg a 2800 kor. fizetését.

Hlatky Endre azt hiszi, hogy még több személyzet is kell majd a telephez. Azonban mindent a gyakorlat mutat meg. A tapasztalatokhoz képest lehet segíteni mindenben.

A fizetéseket aztán a következőkben állapították meg:

- 1 igazgató: 3800 kor. fizetés, 600 kor. lakás;
- 1 könyvvezető: 2200 kor. fizetés és 600 kor. lakás;
- 1 főgépész: 2000 kor. fizetés és lakás, fűtés, világítás;

- 2 gépkezelő (egyenként) 1200 kor. fizetés és 200 kor. lakbér;
- 2 kapcsoló (egyenként) 1200 kor. fizetés és 200 kor. lakbér;
- 3 fűtő (egyenként) 1000 korona;
- 3 lámpagyújtó (egyenként) 720 kor;
- 1 fűszerelő 2000 kor. fizetés és 400 kor. lakbér;
- 1 segéd szerelő 1200 kor. fizetés és 200 kor. lakbér;
- 1 leolvasó 1600 kor. fizetés és 400 kor. lakbér.

Ezenkívül a szénmegtakarításból kapnak bizonyos összeget.

Hosszasabban vitatkoztak a felett, hogy a magánfogyasztók vezetőinek munkáját ki készítse. Az előterjesztés szerint a város is belép a magán vezetőkek szerelői közé. Ehhez Bordó Ferenc főjegyző még azon indítványt terjesztette, hogy a város önköltsége készítse a vezetőket a villamos fogyasztók részére.

Dr. Sarkadi Lajos a helybeli iparosok érdekében szólt fel, meg Beczkay Lajos hangsúlyozta, hogy a polgárok érdekeit is szem előtt kell tartani.

Dr. Kurländer Ede minél nagyobb konkurrencziát kíván.

Dr. Moskovits József a karteletektől fél, mert ez visszaraszolja a magánfogyasztókat s így a város károsodik. Általános érdek kívánja, hogy a város is szereljen vezetőket.

Dr. Sarkadi Lajos szerint a szabályzat monopolit teremt, annyi megszorítás van benne.

Komlóssy József: a város csak 1 évig foglalkozna szereléssel, hogy fogyasztót biztosítson.

A szakaszt változatlanul elfogadták. A szabályzat tárgyalását még folytatni fogják.

Az előrelátó férj.

Ugyanazzal a gondos férjjel, a ki a minap a kapukulcsot vitte utra valónak, megesett a napokban a következő história:

Lumpolni ment férjem uram s ilyenkor meg szokott vele esni, hogy hajnalban, hajnal előtt a kapukulcsal fizetett s aztán az üres pénztárczával akarta a kaput kinyitni. Ugy állapotott tehát meg, hogy ha reggel becsönget a cseléd szó nélkül kiadja a kapu és a szobakulcsot. Ezek után nyugodtan távozott s otthon nem maradt más, mint a féltve őrzött feleség, a félénk sógorasszony, meg a szolgáló.

Hajnalban, hajnal előtt 4 órakor csöngetnek. A cseléd azt hiszi, hogy a ház ura jött haza, egész

jóságos kenőcsöt. Annak bezzeg nem tudott ellenére szaladgálni az a gonosz réma. Megfogtuk, aztán kipusztítottuk, hogy so'se kötekedt többé.

Az öreg Sári csak nézett szíjjel a »puja« közt, mert hát bizonyos várta . . . Várta, hogy hát valamelyik csak megmondja:

— A jó öreg királyt is evvel az áldásos kenőccsel kellene megkenni.

De nem mondotta senkisé. Oh hogy is gondoltának ilyet! A királyt, a ki olyan magasan vagon. A kit világhíres orvosok vesznek körül. A királyt parasztkenőccsel gyógyítani!

Pedig Sara néni szentül meg volt győződve, hogy az a gonosz réma az ő kenőcsétől úgy megretírálna, akár az ellenség. Hogy so'se lenne kedve többé királyba kezdeni.

De most ő is halgató! Iszen ezek még pulyák. Nem tudják mi az a réma. Az öreg király már tudja. Hej, ha beszélhetne, ha legalább irhatna ő felségének.

* * *

Másik este csak Sári néni, meg Eskolás Peti maradtak otthon. A többiek át estek a komához tolfosztani. Ott ültek egy ideig szótlanul, végre Sári nanó kezdett belé.

— Te Peti, hát osztég szoktak a királynak levelet írni?

— Már miér' nel' Iszen jó ember ő felsége. Olyan jó király nincs a világon.

Most újra hosszú hallgatás következett. Kis vártatva megest kérdezte az öreg Eskolás Petit:

— Oszteg küldeni is lehet egyet-mást a király ő felségének?

— Már miér' nel' Olvastam, hogy magyar gubát, magyar csizmát is küldtek már a királynak.

Sári anyó arca egyszerre kividult. Olyan lett, mint a nyugvó nap, mikor búcsuzaskor még egyszer vissza-visszamosolyog.

— Peti fiam!
— Hátom, nagyanyó!
— Mondanék neked valamit. De el ne árulj.

— Szívesk én, nagyanyó.
— Küdjünk abból az áldott jó kenőcsből király ő felségének. Iszen az én áldott kenőcöm is magyar ha paraszti is. Hát elfogadhatja a magyar király ő felsége. Megládd-e, hogy nyomban meggyógyul.

Eskolás Petinek leest az ajka erre a szóbeszédre.

— Az ég szerelmére, nagyanyó — mit gondolt? Iszen tele lennének az újságok, hogy mi parasztkenőcsöt küldtünk a király ő felségének.

Az öreg nanó is meghökölt erre a szóbeszédre. Az újság olyan réms dolog volt előt, hogy egyszerre kőrre fogta a dolgot.

— Peti fiam! El ne feleddél hát, mit ígértél. Ne árulj el senkinek.

A »puja« éppég hazaérkezett. Nanó nem beszélhetett tovább. Csendes borulat szállott a kis tűzhelyre. Mind-aki elaludt. Csak Sári néni nem jött álom szeméire. Vírasszott.

Szegény, jó öreg király! Hogy gyöttri talán éppég most az a gonosz réma. Milyen is az élet. Nem hisznek a való szent valónak. Mikor az öreg biró, meg a Szemző rémaja is ettől az áldott jó paraszti kenőcsötől kötődött el. A jó királyt meg engedik, hogy szenvedjen. Hogy gyötörje . . . a keresztcsontja fájdalma . . .

* * *

A következő héten újra ott ül a család a kandallónál. Eskolás Peti megest olvassa az újságot. Éppen a mi ma estére érkezett a fluba. Körülveszi a nagyanyó, az édes, a gyerekek mind. Mikor a gazda is olvági limlomotolását az udvaron, ő is bójón és azonképen hallgatja a fiú olvasását.

— Hallottad! Hallottad János, ugrik fel fiatal menyecskekép az öreg nanó. Hallottad?

— Mit edes?

— Csak olvasd Peti, olvasd. De hangosan, nagyon értelemre! Csak olvasd . . .

Peti diadalmasan olvassa . . .

— Megható az a gyöngédség, mivel a magyar nép az ő jóságos királya iránt viseltetik.

Mos, hogy az öreg király gyöngékedik, százával érkeznek a kabinetirodába a tanácsok, orvosok a gonosz reuma bántalmak elűzésére.

— A réma, a réma! — szól bele tüzesen Sara néni.

— Az iroda elfogadja a leveleket, a küldeményeket és ő felsége nevében meg is köszöni.

biztosra kiadta hát a kulcsot. A kint lévő ur kissé bizalmatlanul megszólal:

— Kérem, itt lakik N. ur?

— Jézusom, nem a tekintetes ur! Adja vissza a kulcsokat!

— Azt mondja meg, itt lakik-e N. ur?

— Itt, itt, de a kulcsokat adja vissza!

— Soha én! Hát akkor hogy menjek be?

— Be ne jöjjön az ur, mert . . . mert . . .

— Ugyan hallgasson, hiszen én N. ur sógora vagyok.

A sógor bement, tapogatózva megtalálta a szobaajtót s miután két székben megbotlott, a harmadikon úgy keresztülvágódott, hogy csak úgy nyekkent. A feleség is, a sógorasszony is fölébredtek a hatalmas puffanásra.

— Be van rugva — konstata a kár nő.

— Mint egy szőlőkerülő szüretkor, lóditotta a sógor nő.

A feleség megszánta a kint kapálódzó alakot.

— No te Pityókös Pál, jól nézel ki. Ott az asztalon a gyertya meg a gyufal!

— Igen ám, nyögött egy ismeretlen hang, de hol a fenében az az asztal?

— Tolvaj! rablól! gyilkos! segítség! hangzott a vitás a hálószobából.

A sógor azt hitte, bent van a rabló, tüskönbokrón át rohant hát a megriadt hölgyek segítségére. Azok a robogó léptekre még hangosabban kezdtek jajgatni, a sógor pedig egy lángoló gyufaszállal a kezében, elszántan benyitott. Elhaló sikolyok . . . s megismerik a betörőben a sógorot.

— Ejnye, beh megijesztettél!

— Meg ám. Hét ti meg miért nem eresztitek be a sógorotokat sem, he?

Nagy nehezen kiderült a valóság; legfőképpen pedig az, hogy férjem uram még most is valahol züllik.

— No megállj! majd lesz még neked is nemulass!

Ugy öt-hat-hét óra tájban csakugyan billeg hazra a férj. A mint a sötét szobába belép, egyszerre egy könyörgő hangot hall:

— Kegyelem uram, csak most az egyszer boesásson szabadon!

A férj azonban — hajnalját lévén az idő — nem értette meg mit beszél az a másik. Csak annyit tudott, hogy egy vadidegen emberrel áll szemben — azaz állana, ha az olyan könnyen menne! Megkapaszkodott a kályhában s ő is könyörgőre fogta a dolgot.

— Nézze uram Nincs sok pénzem, mert . . . hogy is mondjam csak . . . ittunk . . . meg etünk . . . meg megint ittunk és újra ittunk . . . de odaadom, ugyeséjjen odaadom . . . jöjjön meg egy chartrensere a Royalba! De ne bántson, ugye, ön . . . nem bánt?

— Ugy-e mondtam Peti, kiált diadalmasan az öreg. Ládd-e? Ugy-e mondtam.

Peti most elbeszélte, hogy az öreg nagyanyó is elakarta küldeni az áldott, jó paraszti kenőcsöt.

— Meggyógyult már a jó király, mondotta a gazda. Az all az újságban, a nótárius uram újságában.

— No persze, beszélt szaporán az öreg. Mert a réma olyan vendég, aki ha egyszer elkergették, vissza nem jön. Bizony vissza jön az De már akkor ott lesz az én drága, jó paraszti kenőcsöm. Az osztég elkergeti a gonoszt — a tengeren tulra. Mert nem halok meg, míg az én drága jó kenőcsöm a király keresztcsontját nem érinti.

* * *

Hát így érez, így aggódik, ilyen gyöngéd a magyar szív . . . mikor az öreg király beteg.

S a szomszéd szobából nagy hahotázva, lámpával a kezében, kijött a feleség. A világosan megismerte a férj a sógor s nyakába akart omlani. De megismerte a feleségét is — s hogy aztán a sikerült züllésnek hogy csattant a vége, azt ne tudja más, mint a szerkesztősi fiók.

UJDONSAGOK.

A párbajellenes szövetség megalakulása.

A nagyváradi párbajellenes szövetség, melynek célja kiirtani a társadalomban divó párbajmániát, Karácsony másodnapján délután öt órakor tartotta meg a Kereskedelmi Csarnok egyik termében alakuló gyűlését **Hoványi Géza** dr. elnökölte alatt.

Hoványi Géza dr. megnyitván a gyűlést, fűvözi a nagyszámban megjelent tagokat. Beszédében kifejti, hogy a mozzalom nem újabb keletű, hiszen minden józanul gondolkodó ember már régebben küzd a párbaj ellen, de most határozott formában kell sikra szállani ellene, majd kéri a jelenlevőket, hogy elnököt válasszanak. Előökké egyhangulag **Ritók Zsigmond**ot választották meg.

Majd felolvasták a **Kepes L. Miklós** törvényszéki bíró által készített alapszabály tervezetét, a melyet a gyűlés némi módosításokkal elfogadott. Végül megalakították a tisztikart a következőkben:

Védnök: B urbon herczeg.

Elnök: **Ritók Zsigmond**.

Al-elnökök: Savel Kalmán, Nagy Ferencz,

Papp Miklós, dr. **Hoványi Géza**.

Titkár: Varady Zsigmond.

Jegyzők: Kepes L. Miklós, Gáthy Bálint.

Pénztáros: Perczel Adolf dr.

Választmányi tagok: Dr. Agoston Péter, Bary József, Bölöny József, Bordó Ferencz, Berkovits Ferencz dr., Bognár Sándor, Csulyok Béa dr., Fráter Kalmán, Farkas Izidor Ficzek Lajos, Grösz M. nyhért, dr. Huzella Gyula, Hegedüs Géza, Keszthelyi Zoltán, Kurovszky Ferencz, Mezey Mihály, ifj. Moskovits Mór, Magyary Géza, Nadányi Jenő, Nozák Rudolf, Pékánovits Imre, Popu György dr., ifj. Rimandóczy Kálmán, Sarkadi Lajos dr., Schwarz Ferencz, Szatmáry Király Andor, Tabéry Armin, Varró Domokos, Winkler Lajos.

Itt említjük meg, hogy **Nadányi Gyula** földbirtokos **ketszáz** koronával belépett a párbajellenes liga alapító tagjai közé.

TAJEKOZTATÓ.

Decz. 28. A bölcsőde egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor az újvárosi zárdában.

Decz. 31. A tisztikar Szilveszterestéje.

Jan. 10. Jogászbál.

Jan. 17. Otthon bál.

Jan. 18. Feherkereszt-bál.

Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja.

Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.

Jan. 24. A tisztikar hangve senye és táncestélye.

Febr. 1. A 48-as népk. r. bálja.

Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.

Febr. 7. Tisztibál.

Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.

Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.

Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély).

Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.

Ápr. 18. Kath. Szabad Liceum zárónepélye.

Lapunk mai számához postai utalványokat mellékelünk az előfizetések megkönynyítése céljából s kérjük t. előfizetőinket, hogy az előfizetési pénzeket hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Régeszeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-6-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése. A **Szigligeti Társaság** ma vasárnap délelőt tartja meg a kir. kath. jogakadémia disztermében felolvasó ülését a következő műsorral:

1. **Ekém mellől.** (Költemények.) Irta és bemutatója: **Hajós Izsó**, a Társaság rendes tagja. 2. **Igazság foszlányok.** Irta és felolvasa: **Dr. Sarkadi Lajos**, a Társaság rendes tagja. 3. **Mesék.** Irta és felolvasa: **Biró János**, a Társaság rendes tagja. Kezdeté 11 órakor.

* **Városatya választás.** Mozzalmas élet lesz ma, vasárnap Várad-Ujvároson, a városatya választás alkalmából. A két párt erősen készül a küdelemre. A szabadelpárt dr. **Radó Ignác**ot, a 48-as párt pedig dr. **Dőri Ferencz**et jelölte. A 48-as polgárok egyrésze éppen nincsen megelégedve a jelöléssel, annál inkább, mert egy korábbi gyűlésen abban állapodtak meg, hogy a párt iparost jelöl s most a választmány más jelöltet állított. A párt különben **Beczkay Lajost** és **Szokolay Tamást** jelölte ki bizalmi férfikül a mai választáshoz. — A városatya választás külsőben reggel 8 órakor kezdődik s délután 4 óráig tart. A választást **Mezey Mihály** elnök vezeti. Jegyző: **Eleméry Ferencz** aljegyző, hely. jegyző: **Sólyom Gyula** tb. irodavezető; — Személyazonossági tanúk pedig **Markovits Sándor** számtiszt és **Kápolnay Gyula** r. biztos lesznek.

* **Kinevezések.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe **Persz Ferencz** és **Dérczy József** vez. joghallgatókat ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokokká nevezte ki.

* **Késelő tizenhároméves flu.** A **Körös** tükörsima jégén a karácsonyi ünnepek alatt százával koresolyáztak tíz-tizenhat éves inasgyerekek. Az ünnep másodnapján délelőt a koresolyázók közt voltak **Kulcsár István** lakatos és **Farkas Mihály** közműves inasok is. A két inasgyerek azonban hamar unalmasnak találta a sport élvezetét és egymás bosszantására fordították a szabad időt. A szóváltás tetlegességé fajult és a két inas alaposan összeverekedett. A kis **Farkasban** tizenhárom éves létöre oly nagyfokú méreg lakozik, hogy verekedés közben kirántotta zsebéből bicskáját, s kétszer megszúrta a nálánál jóval nagyobb és idősebb **Kulcsárt** gyomra tájékán. Szerencse, hogy Kulcsáron vastag téli ruha volt, mert a bicska nem tudott mélyebben behatolni a gyomrába, bár így is súlyos sebet kapott. A tett színhelyén nagy közönség verődött össze és elválasztották a küzdő ellenfeleket, majd rendőrt hívtak. A rendőrök **Kulcsárt** a közkórházba szállították, **Farkast** pedig bekísérték a rendőrszere, hol megállapították személyazonosságát, majd szabadon bocsátották.

Szenzációs újítás. — Alapított: 1893.

Freund Benjámín

mű órák, ékszerész és látszerész. Óra, ékszer és látszer nagy raktár. Legolcsóbb óra- és ékszerjavító műhely

NAGYVÁRAD, FŐ UTCZA.
Széchenyi-szálloda épület.

Nem reklam, hanem egy technikai kiszámítással oly olcsón javítok órákat, hogy mindenki csekély díjért jól járó óra birtokába új. Ezen újítást olyképp rendeztem be, hogy a **legújabb gépekkel szereltem fel üzletemet.** Eddig egy rugó mindenütt 1 forintba került, nálam 40 kr., óráúveg 5 kr., mutató 5 kr., hajrugó 50 kr., órat szállítás csak 50 kr. — Minden nagyobb javítást is olcsó potom árért készítek. **Aranyforrasztás 20 kr., ezüstforrasztás 10 kr. Minden óra vagy ékszer újjalakítása bámulatos olcsó árért. Gyűrűbe vagy fülbevalóba köveket 10 krtól feljebb. Nagy választék arany, ezüst, nickel, svájci zsebórákban, valamint fali, inga, ébresztő és irodalmi órákban. — Valódi 14 karátos aranygyűrűk, fülfüggők, karékek, láncok, jowjok, ugyszinte ezüstbe. — Valódi 14 karátos aranytárgyak grammja 1 frt. — Valódi svájci zsebórák 2 frt 50 krtól feljebb, asztali órák 1 frt 20 kr., serkentő órák 1 frt 80 kr., nickel láncok 10 krtól. A legfinomabb kristály szemüvegek, hőmérők, barométer orvosi rendeltre is. A nálam javított órákért 1 évi szolid jótállást vállalok. — 10 frt bevásárlásnál ingyen email-képeket készítek bármilyen fénykép után. Törött vagy ócska aranyat a legmagasabb árrban beváltok. Beváltó intézet a fő-utcai üzletemben.**

Minden órajavítás nem 90 kr., hanem jóval olcsóbb.

* **Kettős nász.** Szép családi ünnepély volt tegnap szombaton *Szokoly* Tamás ügyvéd, th. b. t., és a nagyvárad 48-as párt agilis elnöke házában. A család két bájos szép leánya, a leányvilág két beczózt alakja tartotta egybekelési ünnepélyét. *Szokoly* Annát *Hermann* Aladár, a nagyvárad kir. törvényszék közkedveltségnek örvendő albirája, *Szokoly* Ilnát pedig dr. *Volitsky* Antal, a budapesti kisbirtokosok országos földhitelintézetének tisztviselője vezette esküvőre. Délután 1/2 12 órakor megjelent az örömapa házában *Materny* Imre ág. ev. lelkész, kinek kezéből urvacsorát vett magához a két menyasszony, és az örömapa. Azután a menet az olasz ref. templomba vonult, hol *Osák* Máté lelkész adta össze a két párt. Násznagyokként *Eördögh* Dezső nyiregyházi kir. tanfelügyelő, *Geleta* Géza kir. törvényszéki bíró és *Háslinger* György bányafelügyelő szerepeltek. Esküvő után az örömapa házában nász lakoma volt, melyen sok szép pohárköszöntő hangzott el az új párra, az örömszülőre, stb. Nagy lelkesedést keltett a *Barabás* Béla képviselő üdvözlő táviratának felolvasása, melyben az ő és neje nevében a legboldogabb életet kívánja a két új párnak és sajnálatát fejezi ki, hogy a szép családi ünnepélyen nem lehetnek jelen. *Szokoly* Tamás örömeiből részt kért magának a 48-as párt is és küldöttségileg tisztelgett elnökénél, kifejezve a párt örömeit és jó kívánatát.

* **Athelyezések a honvédség tartalékába.** A honvédelmi miniszter rendelete értelmében a cs. és kir. közös hadsereg tartalékából a m. kir. honvédség tartalékába áthelyezettek: Dr. *Sleiner* Miksa segédorvos a 38. sz. gy. e.-től a nagyvárad 4. h. gy. e.-hez, és dr. *Rednik* János segédorvos a 6. sz. tüzér e.-től a nagyvárad 4. h. gy. e.-hez.

* **Uj közgazdasági előadó.** A földművelési miniszter dr. Des *Echerolles-Kruspér* Sándort Biharvármegye közgazdasági bizottságába közgazdasági előadóvá nevezte ki.

* **Jövedelmek bevallása.** Hirdetmény a III. oszt. keresetiadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában. Az adózók kötelesek 1903. évi január hó 20-ig üzletük, vállalatuk, vagy egyéb haszonhajtó foglalkozásuk után az adóévet megelőző három évi vagy ha az üzlet, vállalat, vagy foglalkozás annyi év óta még fenn nem állana, az annak megkezdéséől számítandó illetőleg fenállása idejére eső kereseti vagy üzleti tiszta nyeresémet bevallani. Evi tiszta nyeresémetnek vétetik az üzletből, vagy foglalkozásból eredő összes jövedelemnek az a része, mely az üzlet, vagy foglalkozás folytatásához szükséges kiadások levonása után fennmarad; az üzlettulajdonosok s általában az adófizetésre kötelezettek oly kiadásai azonban, melyek nem az üzlettel vagy foglalkozással járóak, hanem akár magának, akár pedig családjának és hozzátartozóinak fentartására szolgálóak, a jövedelemből, keresményből le nem vonhatók. A ki több vállalatból, kereset, illetőleg jövedelemforrásból huz jövedelmet, köteles minden egyes vállalatról, üzletről vagy keresetről külön vallomást adni. Azok az adókötelesek, kik segédekkel dolgoznak, tartoznak a vallomáshoz se édmunkásaik jegyzékét csatolni, mely jegyzékben a segédek neve, az üzletbe vagy foglalkozásba belépésüknek ideje, havi vagy évi fizetésük pontosan kiteendő. Az adózó, a ki az adókötelezettek és adóárgyak összeírása után lép a III. osztályu keresetadókötelesek sorába, adóköteles üzletének megnyitása napjától számított két hó alatt köteles vallomást adni. A III. oszt. kereseti adó alá eső jövedelemnek bevallására, valamint az üzletben alkalmazott segéd b jegyzésére szolgáló űrlapok a községi előjárók városi adóhivatalok) által ingyen szolgáltatnak ki. A bevalló az űrlap egyes rovatait kiölteni, s annak bizonyításul, hogy az adatokat saját tudomásához képest pontosan és lelkiismeretesen közölte, eskü helyett polgári becsület-

szava zálogául nevét, valamint a bevallás napját és helyét aláírni köteles. E vallomás fentebb kiírt határidő alatt a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) nyújtandó be. Mindazok az adózók, kik üzletüket, vállalatukat, keresetüket, vagy jövedelem forrásukat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból az adókötelezettek és adóárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valóitanul mondják be, vagy eltitkolják, avagy vallo nánsukat bizonyíthatólag hamisított adatokra alapítják, az adóárgynak egészben, vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kintás miatt az 1883. évi XLIV. t.-cikk 100. §-a értelmében büntetettek. Kelt Nagyváradon, 1902. december hó. *Lukács* Odón, adó- és pénzügyi tanácsos.

* **A legtöbb adót fizetők névjegyzéke.** Nagyvárad város legtöbb adót fizetőinek 1903. évi névjegyzékét a közigazgatási bíróság leküldötte Nagyvárad városához. A névjegyzék ellen különböző okokból panaszjogorvoslattal éltek: dr. *Kazay* Kálmán, *Weimann* Béla, dr. *Dőri* Ferencz, *Schwarz* Izidor, *Ullmann* Félix, *Szarill* Ferencz és *Sonnenwirth* Bernát. A legfelsőbb bíróság az összes felebbezéseket elutasította s a névjegyzéket helyben hagyta. Az ítélet indokolásában egy pár igen érdekes elvi jelentőségű pont van. Dr. *Dőri* Ferencz ugyanis azért kérte a névjegyzékbe a felvételét, mert már 1903. január 1-től fizeti háza után az adót s annak alapján virilis joga van. A bíróság azonban kimondja, hogy csak az aug. 31-én tényleg kivetett adó az irányadó s a későbbi kivetés nem vehető figyelembe. — Kimondotta továbbá a közig. bíróság, hogy a cseléd után fizetett I. oszt. kereseti adó nem számítható be a gazda személyes adójába. — *Schwarz* Izidor mint szerkesztő kérte adójának kétszeres számítását. Eltekintve attól, hogy az összeállításnál még meg sem jelent a lapja, nem vehető fel a névjegyzékbe azért sem, mert azokra nem vonatkozik a törvény intézkedése, akik csak mellékfoglalk zásból szerkesztők, hanem csupán azokra, akik hivatásos szerkesztők.

* **Karácsonyi pásztorjátékok a vidéken.** Mint levelezőnk írja, kedves karácsonyi ünnepélyt rendezett *Kirdydarócson* a község buzgó plébánosa *Krisztik* János a katolikus iskola növendékei számára. Mivel a katolikus iskola helyisége már tavaly is szűknek bizonyult a nagyszámu hallgatóság befogadására, a görög katolikus iskola iskolájában folyt le az ünnepély. Ez alkalomra díszes színpadot állítottak fel, melynek közepén emelkedett ki a hatalmas karácsonyfa, megrakva dúsan minden kizondolható jóval, a melyeket a szülők hoztak kosárszámu gyermekek részére. *Krisztik* plébános a színjáték után beszéd kíséretében osztotta ki az ajándékokat *Jezuska* nevében a gyermekek között. A színjáték remekül sikerült, a kis pásztorok akárcsak felnőttek lettek volna, úgy mozogtak a színpadon s az öt apró leánya hófér ruhában s a kis Jézus szeméyesítője remekül festettek. A görögüznél megkapó látvány volt a néma kép. Csak azt sajnálják a jelenlétők, hogy már vége van. — *Tenkén* is szép pásztorjáték volt Karácsony első napján: *Bellehem* címmel egy 4 felvonásos alkalmi művet adak elő az ottani róm. kath. iskola növendékei nagy sikerrel.

* **Nagy idők tanuja.** *Asszonyvásáron* az Ermellék egyik községében a napokban halt meg *Váry* *Olvasztó* József 48-as honvéd főhadnagy. Kala dos élete volt a forradalomban: egyszer oláh pópának öltözve vitt Kossu hhoz 3800 darab aranyat Abrudbányáról D-breczenbe, s egyike volt ama keveseknek, kik Hatvani őrnagy csapatából a tulnyomó oláh sereg borzalmas gyilkolásai elől megmenekültek. Az ötvenes években soká bujdosnia kellett, s aztán csöndes visszavonulásban ért meg a 88-ik évt, a mikor is a halál kiszólitotta az éők sorából.

* **Karácsony Budavárban.** Régen nem látott tényt hozott karácsony estéje a budai királyi várakra: *József* *Agost* kir. herceg családját karácsonyfa gyűjtötte ott egybe, mint a hogy valamikor boldogult Erzsébet királyné idejében karácsonyfa körül örvendett Budavárban maga a királyi család. A mostani fa díszítésében maga *Augusta* kir. hercegnő is részt vett. A terem, melybe a fa fel volt állítva este nyolczkor nyílt meg, a mikor aztán bevonultak a kir. hercegi család tagjai. Az ajándékok közt magyar könyvek is szerepeltek.

* **Felhívás az iparos segédekhez.** A nagyvárad ipart-tűlet hatósága alá tartozó összes iparos segédek felhívom, hogy az 1903. évre megalakítandó békéltető bizottság (30 rendes és 6 pó) s a betegsegélyző pénztári kiküldöttek (64) segéd tagjai választásra, melynek idejéül folyó évi december hó 28 ik napjának d. e. 9 óráját, a tűzőltő őrtanya nagytermébe tüztem ki, — tekintve ezen választások nagyfontosságát — minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek. Kivánatosnak tartom, hogy a választás akként tjtessék meg, hogy a bizottságban a különböző ipari nemek lehetőleg képviselve legyenek. Megjegyzem, miszerint szavazás esetében a választó jogosultság igazolhatása végett kiki a tagkönyvecskét tartozik bemutatni. Nagyvárad, 1902. december 5. *Gerő* *Armin*, iparhatósági főnök.

* **Elmaradt ülés.** A szegények segélyezése ügyében alakult bizottságot *Gerő* *Armin* rendőrfőkapitány tegnap, szombaton délután öt órára értekezletre hívta össze, melyen rendkívül fontos előterjesztést akart tenni a bizottságnak. Az értekezleten azonban csupán ketten jelentek meg, s így a gyűlés határozatképtelenné válván, a főkapitány elhalasztotta a gyűlést holnap hétfő délután 5 órára.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Szentsimonyi *Lakatos* *Gyula* és gyermekei: *Mariska*, *Sándor* és *Margit* fájdalomtól megtört szívvel tudatják feljthetetlen kedves neje, illetőleg édesanyjoknak szentsimonyi *Lakatos* *Gyula* né, szül. *Boglutz* *Ilonának* folyó évi december hó 27 én, hajnali fél 3 órakor életének 44., házasságának 18 ik évében, a haldokló szent-ségének ájtatos felvétele után rövid, de súlyos betegségben történt elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 29 én, hétfőn délelőtt fél 10 órakor fognak a várad-velencei Templomter 131—13. számú házban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a templomban lelkiüdvéért tartandó szentmise után a varad-velencei róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunytak rokonai barátai és jó ösm-rősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1902. december 27. Aldás drága emlékére! *Boglutz* *Bélané* mint sógasszony és gyermekek: *István*, *Blanka*, *St-fánia* és *László*. *Boglutz* *Istvánné* mint sógorasszony és gyermekei, *Iréna*, *Ella*, *Margit*, *Béla* és *Viktor*.

* **Admány a 48-as népkör könyvtárának.** *Kiss* *Dávid* kereskedő 12 kötet igen érdekes könyvet adom nyozott a 48-as népkör könyvtárának, melyért ez uton mond köszönetet a népkör könyvtárnoka.

* **A szegények gondozása.** Decz. 21-ike óta a két ételosztóban kiosztatott 14908 adag leves, azaz a multkor már kimutatott 6602 adaggal tegnap estig 21510 adag, ugyanazon két ételosztóban 21 ike óta 4528 egész kenyér, azaz a multkor kimutatott 1150-nel együtt 5678 egész kenyér. Ezenkívül ugyancsak 21-ike óta 40 egész kenyér, melyeket a rendőrségen osztottak ki, azaz a multkor kimutatott 167-tel együtt 207 egész kenyér. Utalvány adatok 21 ike óta 682 méter vágott tűzfára, vagyis a multkor kimutatott 535 mázsával együtt 1217 métermázsa, 200-nál több szegény család részére. *Babrik* házban és a *Vára*-*Velenczén* levő szálló helyen 21-ike óta szállást vett 378 férfi és 95 nő, vagyis a multkoriggal összesen 485 férfi, 151 nő, 2 gyermek, összesen 638 egyén. Kész kiadások

21-ike óta 853 kor. 82 fillér, vagyis a multkorival együttesen 1220 korona 66 fillér. Ez összeghez azonban még hozzá számítandó a 25., 26. és 27-én kiosztott kenyér ára. Kézpénz adományokban befolyt 21-ike óta 3025 kor. 69 fillér, vagyis a multkor kimutatott összeggel együtt 8993 kor. 15 fillér. A két élelem osztónál, valamint a két melegedő helyen naponta felmerülő összes kiadások legkisebb számításával is 152 koronára rugnak. Tehát a további ingyen élelmezés ideje a meglevő adomány összegekhez képest körülbelül 40 napra tehető, ha ezentul tűzifa senkinek sem osztatik. Ellenben, ha a tűzifa utalványozása tovább tartana, ugy az ételosztók működése január végefélre megszüntetendő lenne. Hogy eme jótékonyági ténykedés a város közbiztonságára mily kedvező hatása, annak jellemzésül szolgál ama tény, hogy 17-ike óta (az ételosztók és melegedő helyek működése óta) Nagyvárad városa területén egyetlen egy lopás sem fordult elő. A Karácsony első napján szétszított ebédhez Oláh Ferencz helyi mézárás iparos 65 kgr. húst adományozott. E hó 24-ike óta pénzádományként érkezett Léva Zsigmondtól és Nátafalussy Kornéltól 20—20 korona.

* **Eljegyzés.** Dr. Rácz Miksa fiatal műtörorvos eljegyezte Weiszlovits Ionát, Weiszlovits Lajos, a Weiszlovits Adolf és Fia cégé tagjának szép leányát.

* **Tilos a dohányzás a vasuton.** A dohányzók és a trafikosok között nagy riadalmat fog okozni az államvasutak igazgatóságának egy rendelete, mely szerint a dohányzási tilalmat a kocsikra, sőt a várótermekre is kiterjesztik. Ebben a tárgyban, mint a Vasuti és hajózási közlöny írja, a vasutak már bizottságot küldtek ki s ez a bizottság már meg is tette jelentését a magyar vasutak igazgatónak f. évi október 8-diki értekezletén.

Az igazgatói értekezlet abban állapodott meg, hogy a m. kir. államvasutak a többi vasut nevében is, a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez, felterjesztést intézzen a végből, hogy:

1. a dohányzás az összes váróhelyiségekben tiltassék;
2. a dohányzás a személy-kocsikban (a folyosókon is általában) tilos legyen és a kocsiknak csak abban a szakaszaiban legyen megengedve, a melyek erre a célra a vasutól hivatalosan megjelöltek;
3. ott, hol ugyanazon kocsiosztálybeli utasok számára egynél több étterem áll rendelkezésre, ott az egyik a nem dohányzók részére tartandó fenn. Az egyik hazai vasut kívánságára a fölterjesztésben még az is megemlíthető, hogy állomásokon, a hol a váróterem egyuttal étkező-helyiségül is szolgál és az ugyanazon osztálybeli utasok részére külön váróterem nincsen, a dohányzás itt is tiltassék el. A miniszteri döntést legközelebbre várják.

* **Ivánka Zsigmond meghalt.** A magyar közéletnek ismét kidőlt egy régi kipróbált harczosa: Ivánka Zsigmond. Már 1848-ban a képviselőház tagja, s azóta akár az országházban, akár azonkívül élénk részt vett a közélet küzdelmeiben. A Tisza-rendszernek nem volt nála elkeseredettebb támadója. Hosszu és küzdelmes élete végén a halállal birkózott erősen, míg végre decz. 26-án reggel 9 órakor Felső-Szemeréden elhunyt. Ma délelben temetik a fáradt veteránt, kit országos részvét kísér sirjába.

* **Rendőrségi állapotok.** Rendkívül jellemző a mi kitünően szervezett rendőrségünkre a következő kis jelenet: Városunk egyik intelligens alakja a minap a rendőrségen járt; az udvaron találkozott a kerületi rendőrbiztossal, a kinek felemlíti, hogy utcáinkban több oly háttulajdonos van, a ki a havat nem takaríttatja és e miatt a szemben jövők a hóban kénytelenek gázolni. A rendőrbiztos — a nélkül hogy megállott volna — a következőleg válaszolt:

— Jaj kérem, mi most a szegényekkel vagyunk elfoglalva és nem érünk arra, hogy havat takaríttassunk.

Későbbben pedig az említett ur előtt a következő kis jelenet játszódott le. Az egyik tisztviselő szobájába beállit egy közrendőr s miután haptákba

vágja magát a tisztviselő előtt, a következő mondkába kezd:

— Már engedelmet instálok a tekintetes urtól illetlen beszédemért és hogy nem köszöntem, de én most hivatalos közeg vagyok, s engedelmevel a tekintetes urat *rapportra* viszem a főkapitány ur elé.

* **Találtatott** egy színházi látszó, egy zálogjegy, azonkívül több laposfogó, 2 kávédaráló, 9 tartóvaspánt, 3 doboz forgópisztolytöltény, 2 doboz gyutacs, egy kézi mérleg és több csomag szeg. Mindez átvehető a rendőrség 4. sz. szobájában. — **Elvittek** a színházból karácsony elsőnapján délután egy barna színű női nyakba való prémet. Kéretik az elvívó, hogy adja át a színházi ruháiban.

Karácsonyi és Ujévi vásár megnyitás!

Friss és Társa korona- és fillérbazárjában Nagyvárad, Olaszi Fő-utca.

Tisztelettel kérjük az igen tisztelt helybeli és vidéki vevő közönséget, hogy mielőtt a karácsonyi és ujévi ajándék-tárgyakat beszerezné, bennünket látogatásukkal megtisztelni sziveskedjenek, hol eddig még nem létező kedvezményben részesülnek. Tekintettel a karácsonyi nagy tolongásra, nagyon kérjük t. vevőközönségünket bevásárlásaikat nem az utolsó napra hagyni, hogy módunkban legyen a legelőzékenyebb és pontos kiszolgálást nyújtani. 7.

x Szives olvasóink figyelmét felhívjuk a **Strohmayer Pál** cégé mai lapunkban közölt hirdetésére. 350

IRODALOM.

Magyar földművelő.

Igazi magyar néplap ez, a mely **Bodnár Gáspár** szerkesztésében Szatmártt jelenik meg. A nép nyelvén, a nép szájaize szerint szólal meg minden cikke s a nép szívéhez találja meg az utat. Ezt a magyaros stílust Bodnár Gáspár a szerkesztő honosította meg, a kinek ügyes tollából lapunk mai számában is hozzuk egy hozzánk beküldött ügyes tárczacikket.

Ingyenes díszmü ajándék. A ki e címet elolvassa, akaratlanul is Amerikára, a képtelenségek hazájára gondol. Pedig ezuttal sokkal közelebből, Budapestről, kél szárnyra e hír. A *Pesti Napló*, Magyarországnak e legregibb, pártoktól és klikkektől teljesen független napilap lepi meg vele karácsonyra olvasóit, ajándékkal adván — teljesen ingyen — a gyönyörű kötésű, remek illusztrációkkal díszített *Zichy Mihály Album*-ot. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesél bíró művet — melynek az Athenaeum kiadásában megjelent eredetijé 90 koronába kerül — a *Pesti Napló* új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékkal megkapja a *Pesti Napló* minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, a kik egész éven át fől, negyedév vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a *Pesti Napló*ra.

MULATSAG.

A 48-asok bálja.

A nagyvárad 48-as népkör 1903. febr. 1-én a Zöldfa nagytermében szép és igen sikerültnek ígérkező zártkörű tánczestélyt tart, melyre igen sokan készülnek városunk minden rétegeiből.

A rendező bizottság Cser János elnökkel mindent elkövet, hogy e tánczestély minden várankozásnak megfeleljen.

Az estélyen, melyre a meghívókat legközelebb küldik szét, mint halljuk jelen lesz városunk képviselője is Dr. **Barabás Béla**, ki a bál díszelnökeül kéretett fel.

EGYESÜLETEK.

A Bölcsöde közgyűlése.

Ma délelőtt 11 órakor tartja a Bölcsöde-egyesület **Palotay László** pápai praelátus, kanonok elnöklésével közgyűlését a német-utcai Immaculata-intézetben, mely gyűlésre a következő meghívót vettük:

A nagyvárad 48-as Bölcsöde-egyesület tisztviselő és választmányi tagjait a nagyteleki-utcai Immaculata Irgalmasnőnek intézetében ma délelőtt fél 11 órakor tartandó rendes közgyűlésre van szerencsém tisztelettel meghívni.

Nagyvárad, 1902 decz. 28.

Palotay László,
egyeleti elnök.

Karácsonyi hírek a Legényegyletből. Karácsony előestéjén, mint megalakulásától kezdve minden évben, ugy az idén is karácsonyestét rendezett a Kath. Legényegylet a szegény, tisztességes iparostanoncok számára. Eyről-évre több, az idén már 26 tanonczot részesített karácsony örömeiben az egylet. A segéd munkások ajánlatára 20 tanonczot hívott meg az egylet, kikhez még hat, magától jelentkezett fogadott el. A rendes tagok szép karácsonyfát díszítettek föl gyertyákkal cukrokkal és a fa körül 26 paksaméta állott készen, jól megtömve az apró vendégek számára. Fél nyolczkor **Morvay Villibald** vigalmi bizottsági elnök kedves neje elfoglalta az asztalfőt és megkezdődött a vacsora, mely halpaprikás, mézes mákos csusza és diósztyábol állott, egy kis jó borral fűszerezve. Emlékeztetőül még egy diós patkó és egy-egy korona jutott a fiúknak, kik éjjelig elmulattak az egyletben, majd a templomba indultak éjjeli misére. Igazi gyönyörűségére szolgált a híveknek az egylet dalárdája, mely a 9 óras nagymisén is pompás összhangban énekelt, emelve az istentisztelet fényét.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap délután: Rip-Rip, este: Ocskay brigadéros.

Hétfő: Halálos csönd.

Kedd: X. asszony.

Szerda: Lumpáczius vagabundus.

Csütörtök délután: Az embertragédiája, este: Falurossza.

Péntek: Niobe (új operatta.)

Szombat: Niobe.

Vasárnap: délután: Hőféherke tündérvjáték, este: Csepürágók.

Niobe. Rendkívül érdekes premier lesz e héten pénteken és szombaton. Pásztor Arpád és Stoll Károly új operettje, a hasonczimü, kitűnő angol vígjáték után készült *Niobe* előadása ez, mely nálunk még először a vidéken. Az egész énekes gárda ambícióval, szorgalommal készíti elő az új operett sikerét. A darab Budapesten, a népszínházban nagy tetszés mellett kerül mostanában naponként előadásra, a főszerepet, melyet ott Kury Kára játszik, nálunk M. Rédei Szidi mutatja be. Duan Pétert Bérczi, Herryt Heltai Jenő adja. A premier iránt általános érdeklődés mutatkozik a publikum körében.

Szilveszter és ujév a színházban.

Az ó esztendő búcsuztatása vidám, bohókás órák között megy végbe a Szigligeti-színházban. Mulattatni, derüs kacajokra fogja lángolni a színház személyzete a publikumot a halandóságra emlékeztető napon. Lumpáczius vagabundus vagy a három jó madár, ez a régi fantasztikus bohózat lesz az utolsó előadása, elsőrendű szereposztásban. A czim szerepet Krasznay játsza, míg a jeles Ariász tagjai Tóth (egy asztalos), Heltai (cserna szabó), és Szatmáry (lábszij csizmadia) lesznek. A két fő női

szerep **Márkus Aranka** és **Szekely Anna** kezében van. — Az új év a klasszicitás jegyében vonul be Szigligeti házába. A magyar irodalom két hallhatatlan remeke szerepel az új esztendő első napjának repertoírján. Délután az ember tragédiája Madách örökéletű költői műve gyönyörködteti a közönséget, a régi szereposztás mellett, este pedig az első magyar népszínmű A falu rossza megy az idén előszőr. Ebben Orley Flóra, E. Kovács Mariska, P. Szép Olga, Piatér, Tóth játszik a főbb szerepeket és részt vesz az egész személyzet.

Hírek a színházról. Az év utolsó napjaira változatos élelműsört állított össze az igazgatóság. Holnap hétfőn a szezon egyik újdonságát, Echeeray megrázó drámáját, a **Halálos csönd**-et játsszák több oldalról, különösen a bérlők köréből hangoztatott kívánságra. A klasszikus szépségű dráma az ismert kitűnő szereposztásban megy. Másnap kedden **X. asszony** kerül színpadra ugyancsak a régi szereplőkkel.

Ünnepi előadások. A karácsonyi ünnepek mindkét napján két-két előadás volt a Szigligeti-színházban. Sajnos, hogy a négy előadás közül egy sem volt aktuális karácsonyi darab. Ünnepe első napja délután a **»Baba«** című operettet adták elő nagyszámú közönség előtt. A czimszeret **Amon Margit** játszotta a tőle megszokott kedvességgel. Kitűnő játékát a közönség zúgó viharos tapsokkal jutalmazta. Lancelotti szerepét **Kulinyi Mariska** adta elő elég sikerrel. Este a **»Cornevillei harangok«** című operett került színpadra új szereplőkkel.

Ünnepe másodnapján délután a **»Czigánybáró«**-t adták elő. A színház zsúfolásig megtelt közönséggel. — Este a **»Czigány Panna«** népszínmű került színpadra gördülőkegy előadásban. A Szigligeti nevével nevezett színházban valóságos fehér holló a népszínmű, s így nem esoda, ha a színház teljesen megtelt. **Orley Flóra** Czigány Pannája igen tetszett. **Pintér** a szerelmes ifjú szerepét adta elő humorosan.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 100.

Bérlet 82. sz.

Ma vasárnap, 1902. december 28-án:

Délután 3 órákor félhelyárral:

RIP-RIP.

Nagy operett.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órákor rendes helyárral:**Ocskay brigadéros.**

Színmű.

SZEMELYEK:

Ocskay László, brigadéros	—	Szarvasi Sándor
Tisza Ilona	—	E. Kovács Mariska
Tisza Jutka	—	Kulinyi Mariska
Piber, Vikárius	—	Bognár J.
Ozorocei, a fejedelem udvar- mestere	—	Peterdy Sándor
Jávorka Adám	—	Tóth Elek
Dili, cigányleány	—	P. Szép Olga
A palóc	—	Bérez Gyula
Udvari kamarás	—	Heltai Jenő
Szörényi, százados- kapitány	—	Pintér Imre
Tarics főhadnagy	—	Ocskay Kovács Lajos
Ocskay Sándor, vi- czehadnagy	—	huszár ez- redben Erdélyi Miklós
Czeglédi, vicestrá- zsamester	—	Perényi József
Hamza káplár	—	Szathmáry Arpád
Papes, kvártélymester	—	Krasznay Andor

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szőlye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzések 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órákor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap hétfőn, december 29-én:

Halálos csönd.

Dráma.

Igazságszolgáltatás.

Tolvaj suhancok.

Amolyan kisebb fajta, igénytelen lopás miatt került **Marosán János** és **Csösz Péter** pocsjai suhancok a törvényszék elé.

Pálínkat loptak, — s e miatt ugyan nem volna érdemes őket az újság papírosan szerepeltetni, de van ennek az esetnek egy kiemelkedő nuence-a, a mi érdekessé teszi. Ez pedig az ok, a miért lopásra vetemedtek. Az ok pedig a felingerelt vágy. A két suhanc a Lindenfeld korcsmájának ajtajából nézte, a mint Gombos Gábor nagy élvezettel üritgeti a porcozás butykost, betértek hát ők is s hitelbe kértek, mert pénzük, az nem volt. De a bizony a két fiatal síhed-rnek nem adtak pedig a szomju vágyódásuk olthatatlan volt, ugyanynira, hogy estig ott ólálkodtak, mig nem kilesve, hogy záraskor az udvari ajtót nyitva hagyták. — Itt aztán belopóztak a boltba s 2 üveg jófajta szilvőriumot emeltek el.

A két fiu beismerte a lopást, s csak azzal védekeztek, hogy nagyon megkivánták.

A törvényszék büntető tanácsa tekintettel a fiuk fiatal korára, s a sok mentő körülményre, s arra a nagy naivságra, a mint előadták a dolgot, s hozzá még az ellopott pálinkát is, — **Marosán Jánost** 2 napi, **Csösz Pétert** pedig 1 napi fogházzal büntette.

A nagyváradi esküdtek. A jövő évi nagyváradi esküdtek névsorának folytatódólagos közlését jelen közleménnyel befejezzük:

Nagy Gyula kefekötő. Nagy József mázoló. Nagy Károly kályház Nánth János fényképész. Nemes Lajos tímár. Németh Antal lakatos. Németh Sándor magánzó. Novák János városi tiszt. Oláh Lajos asztalos. Olári Gyula kereskedő. Óváry Lajos kályhás. Pankolics Károly ács. Papp György kádár. Ifj. Papp Imre kisbirtokos. Pázmán Lajos asztalos. Pekarik Endre kárpitós. Plesz Aron mésszáros. Porjesz Hermann butorkereskedő. Putnik Rudolt fodrász. Ifj. Radovics Sándor szürszabó. Rácz János hentes. Rákosi Károly nyerges. Rákosi Viktor sütő. Reich Antal szatócs. Reismann Mór bankigazgató. Rendes Szidor kávé. Rieger Gusztáv asztalos. Rigli József cipész. Rosenthal Adolf könyvelő. Róth János magánzó. Róthauszky Ferencz cipész. Ruszka Kálmán bankhivatalnok. Schável János kovács. Schmiéd Gyula könyvkötő. Schmutzler János óras. Schüch József vendéglős. Schwartz Antal bérkereskedő. Schwartz Sándor fakereskedő. Sebestyén János bérkocsis. Sinka László gubás. Solyom Gyula v. tb. irodaigazgató. Spitzer Lajos kereskedő. Strohmayer Pál kereskedő. Szabó Antal építő. Szabó Gyula kelmefestő. Szabó Károly asztalos. Szabó Miklós kovács. Ifj. Szakács József bérkocsis. Szamarjai Sándor kalapos. Szász János háztulajdonos. Szélns Lajos tímár. Szolga Sándor kárpitós. Szpevár Pál ipartest. jegyző. Takács János szabó. Taró Tivadar hentes. Tepper Károly mérlegkészítő. Thiringer Ferencz kovács. Tóth Imre építő. Turóczy Gyula szatócs. Ujváry Vilmos bádogos. Valaszka János cipész. Vaszil György szabó. Vent Ferencz kárpitós. Wechsler Adolf kereskedő. Weimann Béla építész. Weintraub Mór szatócs. Zimányi András szücs.

TAVIRATOK.

A kiegyezés csődje.

Bécs, decz. 27. (Saj. tud. táv.) **Szell** holnap ismét ide érkezik. Hir szerint a kiegyezési differenciák oly élesek, hogy a válság elkerülhetlen.

A miniszterelnökök helyzete tarthatatlan, s lemondásuk a küszöbön áll. **Szell** a Bécsben való tartózkodása alatt résztvesz a **Lamsdorf** tiszteletére adandó ebéden.

Megcsipett sikkasztó.

Temesvár, decz. 27. Ivacskovics Szofron orsovai határbiztos, a ki már több leánykereskedőt lealczázott, megint jó fogást csinált. Orsován letartóztatta Mositz León belgrádi pénzváltót, a ki egy belgrádi bankháztól 7000 arany dinárt elsikkasztott. A sikkasztónál még 6500 dinárt találtak. Ivacskovics Zimonyba kísérte a sikkasztót. (M. T. I.)

A hercegi regényekből.

Páris, december 27. (Saj. tud. táv.) A **Matin** munkatársa beszélgetett **Lipót Ferdinánd** főherceggel, aki elmondta egész kalandos szökésüket, s hozzátette, hogy végre most már boldogok, mert szabadok, s a svájci törvények ovják őket. Elmondta azt is, hogy két nappal megérkezésük után királyunktól és az atyjuktól mind ketten levelet kaptak, hogy térjenek vissza, de ők határozottan azt válaszolták, hogy nem tehetik.

Egy másik újságró meg **Gironnal** beszélt, a ki kijelentette, hogy határozott szándéka a hercegnőt nőülvenni, s csak a válást várja, s aztán Párisba mennek, a hol dolgozni fog a trónörökösnéért.

Genf, decz. 27. (Saj. tud. táv.) **Lipót Ferdinánd** főherceg tegnap este **Adamovich Vilmával** a kétóránnyira fekvő **Montreuxbe** ment **Lachenal** ügyvéd tanácsára, mert így könnyebben érintkezhetnek a trónörökösnével meg a családdal. Montreuxban ugyanis telefon van, s így folyton beszélhetnek a testvérek egymással.

A Petőfi-Társaság új tagjai.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A Petőfi-társaság mai választó gyűlésén tagjai közé választotta **Szávay Gyulát** a vidék egyik legismertebb nevű poétáját, **Kallós Edét**, a jeles elbeszélőt és **Zemp-lényi Arpádot**, a kitűnő lírikust.

Venezuela.

Washington, decz. 26. A mai kabinet-tanácsban **Hay** külügyminiszter közölte a berlini, londoni, római és caracasi külügyi hivatalokkal **Roosewell** elnök legutóbbi javaslatai tárgyában folytatott táviratváltás eredményét. **Castro** elnök beleegyezett abba, hogy a kérdés a hágai békebiróság elé terjesztessék. Az európai hatalmasságok nemcsak hozzájárultak a vizsály békebirósági rendezéséhez, hanem noha jobban szerették volna, hogy a békebiró tisztjét Roosevelt elnök vállalja el, mégis hozzájárultak ahhoz az ajánlatához, hogy a kérdést a hágai bék-biróság döntésére bízzák. A külügyminiszter előterjesztését örömmel fogadta a kabinet. Hay külügyminiszter jegyzőket ké-zül intézni a hatalmasságokhoz, a melyben az Egyesült-Allamok nevében köszön-tet szándékozik nekik mondani azért, hogy ilyen módon meggyeztek. Hir szerint a hatalmasságoknak le kell majd mondaniok a követelt pénznek egy részéről, másrészt az az összeg, a melyet a békebiróság előtt Venezuelától követelni fognak, megközelítőleg sem lesz akkora, mint hitték. (M. T. I.)

NYILTER.

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

karácsonyi és ujévi ajándéknak

nagyon alkalmas **levélpapírok** rendkívül csinos dobozokban megérkeztek, ugyszintén **névjegyek** nagy választékban a lehető legszolidabb árban kaphatók.

Schmidt Gyula,

könyvkötő papír kereskedésében
(uj) Bazár-épület
Szinház-oldali rész

Szabott árak!

Karácsonyi és ujévi ajándékok legalkalmasabb bevásárlási helye!

China-ezüst gyári raktár

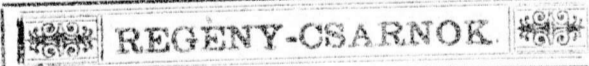
néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-
hírnevebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az ur házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyen műgyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét. 70.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik. 170

Borzasó álmok lepték meg. Ugy érezte, mintha láderez ülné a mellén, lenyomná a földre és kezét-lábát összekötözne. Egyszerre csak lármát hallott, lecsukott pillái előtt valami fény sugárzott. Megkísérelte kinyitni a szeméit, de nem tudta. Érezte hogy valami nagyon különös történik vele. Halálos nyugtalom fogta el. Végül félig eszméltra ébredt, de oly bátyadságot érzett, amelyet eddig sohasem. Ismét mozdulni próbált, de hasztalanul, azonban végre mégis csak sikerült a pillát fölnyitnia.

A pillantása egy pár szemmel találkozott, amely firkészőn szegződött rá. Szétfekete, véstűjű szeméire, úgy, hogy az elő pillanatban azt hitte: mázával az ördöggel néz szembe. Lehunyta hát a szemét, de amikor újra felnyitotta a szemét, megint csak érezte azt a rettenetes, sőt éppilantást. Most már az arcot is látta és ismerősnek találta. Hirtelen egész belsejében megremegett, a hideg verejték ártott ki róla, egész teste megborzongott. Bohunt látta maga előtt.

VII.

Mint egy tuskó, úgy f-küdt Sagloba a saját kardjához guzsa kötve, abban a szobában, ahol előbb a lakodalmat tartották. Bohun egy számonlót mellett és gyönyörködve nézte foglyának a kétségbeesett arcát.

— Jó estét, uracskám! — szólt, amikor látta, hogy áldozata felnyitja a szemét.

Sagloba nem válaszolt; egész testében halálos zibbadást érzett és a velő szinte megfagyott a csontjaiban. Azt mondják, hogy a vízben fulladozónak szeméi előtt utolsó pillanatban egész élete folyása elvonul; visszaemlékezik mind-erre és számot vett mindennek. Így történt Saglobával is, aki végül kétségbeesetten kiáltott fel.

— No, ez ugyan megfizet majd nekem. Bohun nyugodt hangon ismételte:

— Jó estét, uracskám!

— Ugyis mindegy! — gondolta Sagloba. — Legalább jól feldühödtem.

— Nem ismeresz meg, nemes lovag?

— Üdvözöllek! — így szólal az egészség?

— Csak megvan valahogy. Es a tiéd? Mert arról én magam akarok gondoskodni.

— Nem kívántam ugyan az Istentől ilyen orvost és nem is hiszem, hogy az orvoságod hasznomra váljék, de hát legyen meg az Isten akaratára.

— Te már engem egyszer gyógykezelteél, most majd meghátalom. Régi barátok vagyunk mi. Emlékezz vissza, hogyan kötöztet be a fejemet Roslogiban?

Bohun szeméi fénytettek, mint a gyémánt. Utálatos nevetésre fakadt.

— Emlékszem, szólt Sagloba, hogy akkor leszurhattal k volna és nem tettem.

— Hát én téged leszurtalak? Vagy le akarlak szurni? Nem. Te barátom vagy, úgy fogok tehát rád vigyázni, mint a szemem világára.

— Mindig mondtam, hogy nagy gavallér vagy, szólt Sagloba, mintha a szavait készpénznek venné, magában azonban s-jette, hogy Bohun részére a halálnak valami nagyon különös módját készíti.

— Igazad van, szólt Bohun. Te hasonlóképpen nemes gavallér vagy. Kerestük és meg is találtuk egymást.

— Az igazat megvallva, bizony én nem nagyon kerestelek téged, de a jóindulatodat mégis köszönöm.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé.

Budapest, decz. 27.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamur nyi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
S-igótárjani	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, decz. 27.

Buza ok óberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repeze, aug.	.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. decz. -én.

Magyar aranyjárdék 4	120.—
Magyar koronajárdék	97.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/8	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2	—
Magyar keleti va-uti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.25
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horvát szlavonföldtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyerevény-sorsjegyek-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.50
Osztrák járadék papírban	101.—
Osztrák járadék papírban	101.—
Osztrák járadék aranyban	12.50
Osztrák koronajárdék	10.50
Osztrák állam-sorsjegyek	151.—
Osztrák magyar bank részvény	15.45
Magyar hitelbankrészvény	718.—
Osztrák hit líntezet részvény	677.75
Párisi vista	95.12
29 frankos arany (Napoleon'dor)	1.05
Nemetbirodalmi márká	117.02

Londoni vista	239.35
20 márkás arany	23.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás!

a filléres

TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékszövetkezet 1903. év január 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszertű hetenként ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok befizetések arányában olcsó kamattal mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelzálogbank helyiségében (Bémer-tér Lévay-palota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendők.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a postatakarékpénztár útján díjmentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

„FILLÉRES“

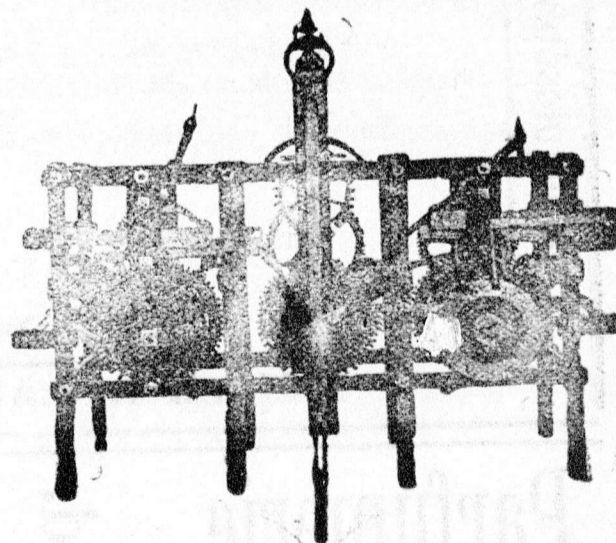
takarék és segélyszövetkezet.

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti befizetés után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill. osztalékot fizetett készpénzben.

Ertesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, valamint az egyházi és községi előljáróságok becses tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

Daday József ur lakatos és toronyórás üzletét,

melyben 16 éven keresztül mint művezető, voltam alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen a régi jóhírnévhez méltóan, a régi cég alatt tovább folytatom.

Szives pártfogásukat és megrendeléseket, melyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközölöm, kérem és óráimért 10 évi jótállást vállallok, vagyok kiváló tiszttel.

Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készítő,
Nagyvárad, Szent János-utca 20 szám.

Telefon-szám 384.

U J B O R.

Saját nagyváradai termésű, **idei új borom** lefűvezését megkezdvén, azt folyó hó 5-től Schlauch-tér, 18. sz. laksomról

literenként 32 kr. árban

áruba bocsátom.

Egyéb boraim és különösen **ménesi, gyoroki** saját termelésű

arany érmeiket nyert finom fajboraim

az ismert áron kerülnek eladásra.

Hordóban tetemes árengedmény.

Ujbornál 50 liternél 19 kr., 100 liternél 18 kr. literenkénti árat számított fogyasztási adó nélkül.

MOLNÁR LAJOS

szőlőbirtokos,

Schlauch-tér 18. szám. 570

VONCZ ZSIGMOND utóda HIRSCHNER JANOS

egyenruha- és civil-szabó
NAGYVÁRAD, URI-UTCZA.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy **Voncz Zsigmond** ur jó hírnevű **EGYENRUHAZATI- és CIVIL-SZABO** üzletét átvettem és azt

Hirschner János

ezéig alatt tovább fogom vezetni.

Sok évi működésem, mint elsőrangú fővárosi és vidéki szabócégek első szabója, reményleni engedek, hogy nagybecsű ügyeinek módomban lesz teljes mértékben megfelelni. Együttal van szerencsém tisztelettel jelezni, hogy az őszi és téli időnyre készült legújabb hosi, brünni és valódi angol kelmék már megérkeztek.

Nagyrabecsült pártfogását kérve és remélve ajánlom magamat

kiváló tisztelettel

Hirschner János.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló, amely eddigelé Madács **Ember tragédiáját, Arany balladáját Zichy Mihály képeivel, Katona József Bánk bánját, Kisfaludy Sándor Himfy szerelmeit** remek albumba foglalva és legutoljára a **Költők Albumát** adta olvasóinak karácsonyi ajándékol, az idén az eddiginél is nagyobb szabá u, diszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyvpiaczen is ritkaság számba menő díszművet a

Zichy Mihály Albumot szánta olvasóinak karácsonyi ajándékol.

Zichy Mihály képeinek válogatott, impozáns albumba foglalt gyűjteményét a **Költők Albumánál** nagyobb és disz-sebb alakban, **Zichy Mihály** világhírű művészi termelésének legjavát **legszebb festményeit és rajzait** foglalja magában ez a

díszmű negyven műlapon, amelyek mindegyikéhez **legkiválóbb esztétikusaink és műbírálóink** irak szövegmagyarazatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része **gyönyörű színnyomású** lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben.

A negyven pompás műlapot, a kísérő szöveget és **Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát,** val mint Zichy rajza után készült **gazdag bekötési tábla** foglalja gyönyörű díszes kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabású díszművet az Athenaeum adja ki. A **Zichy Mihály Albumot,** amelynek ára az Athenaeum **eredeti kiadásában 90 korona,** a «Pesti Napló» új kvart kiadásában karácsonyi ajándékol kapja a **Pesti Napló** minden állandó előfizetője. **És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév vagy havonként, de megszakít is nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.**

Legelső nagyváradai zálog-kölcsön intézet!

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA 9. szám.

PÉNZKÖLCÖSÖN

Sorsjegyek és értékpapírok után:	21	2	0	) számi uok énegy- denként
Ekszerek után:	33	4	0	
Áru- és iparcikkek után:	41	2	0	

ZÁLOGBAN

levő **sorsjegyeket** és **értékpapírokat** kiváltunk és azokra magasabb kölcsönt olcsó kamatra adunk, vagy azokat a teljes napi árfolyamban megvesszük.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban elintézzük és visszafizetéseket a legkisebb részletekben is elfogadunk.

Nagyobb üzleteknél feleinket a legnagyobb kedvezményben részesítjük.

Tisztelettel

KLEIN M. és FIA,

hat. engedélyezett zálogháza,

Nagyvárad, Kossuth-utca 9. szám.

Mélyen leszállított kamatláb!

Parfumerie
S A V O L Y
illatszertár

Nagyvárad,

Bémer-tér,

SZINHÁZ MELLETT.

mely a város **LÁTVÁNYOSSÁGÁT** képezi.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak

alkalmas cikkekben, mint ujdonságok valódi angol s francia illatszerekben, toilette-cikkek, Casetták, Necessairek és egyéb szükséges szerek a szépség, haj, köröm, fog és száj ápolására dús választéku raktárt tart.

„Ideal Crème s „Thymol“ különlegességek ! !

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsöléssel alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt beveszár-láskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ üzégjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerész**nél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
— csész. és kir. udvari szállítók. —
Rudolstadt.

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz.
Sörház-sikátorral szemben.

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett **fa- és vasbutorok**, valamint **kárpitozott berendezések** nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

butor nagykereskedése.

Papp György-féle
házban, a volt
Erber helyiségben.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elgáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivételben, stilszerű szilárd, első minőségű anyagból.
Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények
kaphatók.

Javítások gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

A közelgő

karácsonyi és újévi ünnepek

alkalmára

igen szép és divatos

NÉVJEGYEK

készítetnek a

Szt. László nyomdában

Szilágyi Dezső-utca 3.

Kiadó magtárak.

A Nagyváradi Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a Nagyváradi Takarékpénztárnál.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kolengyék, kész fehérneműek és szőnyegraktára,
Nagyvárad, Szent László-tér 1., kishidfő.

Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

TELEFON 166.

Karácsonyi vásár!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy *vászon fehérnemű és szőnyegraktáramban a karácsonyi vásár folyó hó 31-ig tart*,
Miatán cikkeimet ez idő alatt mérsékeltén *leszállított árban árusítom*, ajánlom e kedvező alkalom kihasználását minden érdeklődőnek.
A karácsonyi vásárral egyidejűleg

nagy szőnyegáru occasiót

is rendezek, melynek megtekintésére a tisztelt vevőközönséget ez uton is meghívom.

Csak czélszerű és maradandó tárgyak kerülnek eladásra.

Kiváló tisztelettel

Strohmayer Pál.

Nagyvárad, Szt László tér. 1.

Amerikai áruház

Fő-utca,

színházi Bazár-épület.

Előleges jelentés!

E héten a karácsonyi vásár kezdetét vette. Óriási balmaz áruk érkeztek, a melyre bámulatos olcsó árak mellett lesznek eladva.

Minden rőfös-áruban meglepő nagy választék!

Különös figyelmet érdemel:

az a nagymennyiségű selyem-, szövet-, flanel- és barchend-maradékok, a melyek most

eladásra kerülnek

minden elfogadható olcsó árban

s így

karácsonyi ajándékoknak

igen alkalmasak!

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

Igen tisztelt vevőim!

Szives tudomására hozom, hogy az alant felsorolt cikkeket

e hó végéig tetemesen leszállított árakban árusítom.

Néhány ezer méter fekete és színes selyemmaradék 50 krtól feljebb	Az összes raktáron levő Tennis-posztó, szövet és selyemblousok 1.— frttól felj.
Színes és fekete ruha-szövetek 20 » »	Barchet, posztó, cloth és selyem alsószoknyák 1.50 » »
Francia himzett batisztok 35 » »	Szörme-Collierek, karmantyuk 1.50 » »

Diszövök és csattok félárban.

Továbbá értesitem a n. é. közönséget, hogy

kész női és leány-felöltő raktáram

dusan van felszerelve és hogy e cikkeket is a rendes áraknál *jóval olcsóbban* bocsátom áruba. — Tisztelettel

Flegman Ármin Nagyvárad, Bémer-tér.

Tennis flanel szép kivitelben 16 kr.	Színes mosó barchettek 17 krtól.	Különösen figyelemre méltó!		Fekete és színes blous selymek legújabb kivitelben 60 krtól 4 frtig.	Alkalmi vétel férfi gallér mig készlet tart 10 kr.
Fehér zsinór és pique barchettek óriási választékban 25—90 krig.	Az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.				Óriási választék angol női divat kelmékben gyönyörű kivitelben
Francia delainek 39 krtól. Valódi pragai keztyűk 88 kr.	Karácsonyi és újévi nagyvásár!!				Francia gyapjú flanelok, blous és pongyoláknak
Vaszon fehér és asztalneműk elismert legelővőbb árakban	Wallerstein Fülöp Fiai czégnél				Férfi ingek legújtanysabb árakban, készülő 20 kr.
Egy hat személyes teríték asztalkendőkkal 120.	Fiók üzlet: Nagyvárad, Bémer-tér. Fiók üzlet: Kisvárd.				Csödtömegtől vásárolt mindenemű férfi szövetek rendkívül előnyös árakban.
1 veg vaszon 3.90—100 frtig.	Ajánlja a közeledő karácsonyi és újévi alkalomra legalkalmasabb ajándékkul, óriási mennyiségben				Szőnyeg, függöny ágysterítők, flanel takarók a legnagyobb választékban.
Valódirumburgi, Irhoni és creas vászrok, chroll siffonok nagy választékban.	szövet- és selyemmaradékokat,				Futó szőnyegek 18 krtól 3 fut 50 krig.
Menyasszonyi kelengyéket megkivitelben készitünk 5000 frtig.	mindennemű divatárukat mélyen leszállított árakban.				Ebédülő szőnyegek 2 frttól 200 frtig.
	Különösen figyelemre méltó!				
	az ujonnan berendezett női- és gyermek confectio raktár.				
	Dus választék. 388 Eredeti modellek.				